

ULUSLARARASI
KÜTÜPHANE VE
INTERNATIONAL LIBRARY AND TECHNOLOGY FESTIVAL
TEKNOLOJİ
FESTIVALI

Eğitimde Yapay Zekâ Etkisi ve Kütüphaneler

kutuphaneveteknoloji.com

Sevgi ARIOĞLU

Koç Okulu Kütüphaneleri Yönetici

IFLA Çocuk ve Gençlik Kütüphaneleri Komite

Üyesi

International Federation of
Library Associations and Institutions

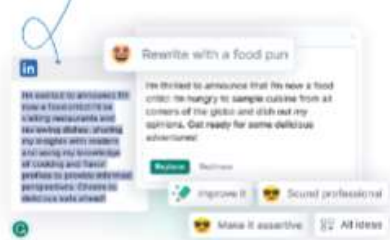

**YAPAY ZEKA
BİLİM KURGU KİTAPLARI
GERÇEK DÜNYA TEKNOLOJİSİNE
DÖNÜŞÜYOR !**

Text generators

Tools that generate text based on user prompts.

EXAMPLES copy.ai, Anyword, Peppertype, Grammarly

USES Automate drafting of routine documents like overdue notices or new cardholder welcome messages, draft marketing copy or web page text

CONTROVERSIES

- ▶▶ *Sports Illustrated* was recently criticized for publishing AI-generated product reviews on its website, which it blamed on a company it licensed content from.
- ▶▶ AI-generated travel guides reached top spots in Amazon's search results, boosted by reviews alleged to be fake.
- ▶▶ AI can *hallucinate*, or present plausible but false information as if it were true.

copy.ai, Anyword,
Peppertype, Grammarly

Chatbots

Similar to text generators, chatbots respond to user prompts, but they have a greater focus on responding in a conversational format.

EXAMPLES ChatGPT, Bard, HuggingChat

USES Respond to basic informational and reference queries, alert users to library resources, generate keywords for research, summarize works, create bibliographies and citations, recommend books

CONTROVERSIES

- ▶▶ The Authors Guild filed suit against OpenAI in September 2023, alleging that the company improperly trained ChatGPT using books by the authors it represents.
- ▶▶ Similarly, comedian Sarah Silverman and authors Richard Kadrey and Christopher Golden sued Meta and OpenAI in July 2023, claiming their books were used without permission to train chatbots.
- ▶▶ Many news publishers have blocked web crawlers from AI companies to prevent them from using current news stories for training.

ChatGPT,
Bard,
HuggingChat

Image generators

Tools that create pictures in response to user prompts.

EXAMPLES Canva Magic Studio, Craiyon, DALL-E

USES Marketing, document design. Improve accessibility by ensuring adequate contrast and legible fonts and generating descriptive text or descriptive audio

CONTROVERSIES

- ▶▶ An AI-generated art piece won first place at the 2022 Colorado State Fair Fine Arts Competition in the emerging artist division's digital arts/digitally manipulated photography category. Artist Jason M. Allen disclosed his use of the AI image generator Midjourney when he entered.
- ▶▶ A UK court ruled in December that a Getty Images lawsuit against Stability AI can proceed. Getty alleges Stability improperly used millions of Getty's images and their accompanying metadata to train image generators. Getty has filed a similar suit against Stability in the US.
- ▶▶ A January 2023 class-action suit against Stability AI, Midjourney, and DeviantArt alleges unlawful use of copyrighted images to train AI generators. The artists expressed concern that AI art will replace their own work.

Midnight Dropouts
by Jason M. Allen

Canva Magic Studio,
Craiyon, DALL-E

Video generators

Tools that can create videos from text or image prompts. Different generators require varying levels of input and offer different levels of customizability.

EXAMPLES Lucas AI Video Creator, Pictory, BHuman

USES Marketing videos, video guides

CONTROVERSIES

- ▶▶ Google has decided not to release its video generator, Imagen, to the public over concerns it can produce content that is violent or sexually explicit, and that it can rely on stereotypes or cultural biases. Similarly, Meta is still testing its Make-A-Video service to "reduce the creation of harmful, biased, or misleading content."
- ▶▶ Deepfake videos that replace one person's likeness with another are easy to create and use for misinformation, harassment, or fraud.

Lucas AI Video Creator,
Pictory, BHuman, SORA

Prompt / İstem: Güzel, karlı Tokyo şehri hareketli. Kamera kalabalık şehir caddesinde ilerliyor, güzel karlı havanın tadını çıkaran ve yakındaki tezgahlarda alışveriş yapan birkaç kişiyi takip ediyor. Muhteşem sakura yaprakları kar taneleriyle birlikte rüzgarda uçuşuyor.

Eğitimde Yapay Zeka

Akıllı İçerik

Yapay zeka yardımıyla ders kitapları bölümlere ayrılarak okunması ve anlaşılması kolaylaştırılabilir.

Kişisel Öğrenme

Bireysel ihtiyaçlara ve ilgi alanlarına göre kişiselleştirilmiş öğrenme metodolojileri sunabilir.

Uyarlanabilir Öğrenme

Akademik ilerlemelerini izler, dersi veya öğrenme hızını değiştirebilir.

Veri Birikimi

Eğitimde yapay zeka, öğrenciler için ilgili içerikler önermek için önceki arama sorgularını kullanabilir.

Sanal Asistan

Analiz, özet, beyin fırtınası, alternatif başlıkları, anahtar kelimeler üretmek için yönlendirir.

Otomatik Değerlendirici

Değerlendirme kriterleri verilerini baz alarak otomatik puanlamaları yapar.

Sohbet Robotu

Öğrencilerin fikirlerini bir sohbet arayüzü üzerinden toplar ve farklı görüşler için çözüm arar.

Sınav Gözetimi

Öğrencinin sınavı yapmasını ve kopya çekilmesini önler.

Öğrenenlerdeki Mevcut Tutum ve Gereklilikler

YZ Yanıtını Direk Kabul Etme

Yüzeyel Araştırma

Bilginin Kaynağını Teyit Etmeme

Etik ve Gizlilik Unsurlarını Gözetmeme

Kötüye Kullanım

Bağımlılık

İntihal

Etik Hususlar

Erişim ve Eşitlik

Sorumluluklar

Veri Gizliliği ve Güvenliği

Akademik Dürüstlük

YZ Okuryazarlığının temelinde duygusal zeka, analitik beceri, esneklik ve değişime uyum, yaratıcılık, entelektüel merak, istem diğer bir dille prompt yazma yetkinliklerine sahip bireyler yetiştirmek çok önem kazandı.

2024

En Belirgin Riskler

- ▶ Aşırı hava olayları
- ▶ Yanlış bilgi ve dezenformasyon
- ▶ Toplumsal kutuplaşma
- ▶ Hayat pahalılığı
- ▶ Siber saldırılar
- ▶ Ekonomik küçülme
- ▶ Önemli ürün ve hammaddelerin tedarikinde sıkıntılar
- ▶ Devletler arası savaş ve çatışmalar
- ▶ Altyapıların bozulması
- ▶ Gıda tedarikinde sıkıntılar

Gelecek 2 Yıl

En Belirgin Riskler

- ▶ Yanlış bilgi ve dezenformasyon
- ▶ Aşırı hava olayları
- ▶ Toplumsal kutuplaşma
- ▶ Siber saldırılar
- ▶ Devletler arası savaş ve çatışmalar
- ▶ Ekonomik fırsat yetersizliği
- ▶ Enflasyon
- ▶ Zorunlu Göç
- ▶ Ekonomik küçülme
- ▶ Çevresel Kirlilik

Gelecek 10 Yıl

En Belirgin Riskler

- ▶ Aşırı hava olayları
- ▶ Geri döndürülemez çevre değişimleri
- ▶ Biyoçeşitlilik kaybı
- ▶ Doğal kaynaklarda kıtlık
- ▶ Yanlış bilgi ve dezenformasyon
- ▶ Yapay zekânın kötü niyetli kullanımı
- ▶ Zorunlu Göç
- ▶ Siber saldırılar
- ▶ Toplumsal kutuplaşma
- ▶ Çevresel Kirlilik

Risk Kategorileri

Çevresel

Teknolojik

Jeopolitik

Toplumsal

Ekonomik

Bilgi Okuryazarlığı Eğitimi
Yapay Zeka Okuryazarlığı Dersi
Prompt Yazma Becerisi
Eleştirel Okuma ve Kritik Yapma Olanakları
Akademik Dürüstlük Politikası & YZ
Eğitmen & Kütüphaneci YZ Yetkinlikleri
Yapay Zeka Kullanım Rehberi
Yapay Zeka Politikası

Eğitimde ChatGPT Uygulamaları

Rol	Açıklama	Uygulama Örneđi
Olasılık Motoru	YZ, bir fikri ifade etmenin alternatif yollarını üretir.	Öğrenciler ChatGPT'de sorgular yazar ve alternatif yanıtları incelemek için yanıtı yeniden oluşturma seçeneğini kullanır.
Sokratik Rakip	YZ, gelişmek ve tartışmak için bir rakip olarak hareket eder.	Öğrenciler bir konuşmanın veya tartışmanın yapısını takip ederek ChatGPT'ye istemler girerler. Öğretmenler öğrencilerden tartışmalara hazırlanmak için ChatGPT'yi kullanmalarını isteyebilir.
İş Birliđi Koçu	YZ, grupların sorunları birlikte araştırmasına ve çözmesine yardımcı olur.	Gruplar halinde çalışan öğrenciler, görevleri ve ödevleri tamamlamak için gerekli bilgileri bulmak amacıyla ChatGPT'yi kullanır.
Rehber	YZ, fiziksel ve kavramsal alanlarda gezinmek için bir rehber görevi görür.	Öğretmenler, sınıflar/kurslar için içerik (örn. tartışma soruları) oluşturmak ve öğrencilerin belirli kavramları öğrenmesinde nasıl destekleneceklerine dair tavsiyeler oluşturmak için ChatGPT'yi kullanır.
Kişisel Öđretmen	YZ, her öđrenciye özel ders verir ve ilerlemeyle ilgili anında geri bildirim verir	ChatGPT, öğrenciler veya öğretmenler tarafından sağlanan bilgilere (ör. test puanları) dayalı olarak öğrencilere kişiselleştirilmiş geri bildirim sağlar.

Tasarımcı	YZ, tasarım süreci boyunca yardımcı olur.	Öğretmenler ChatGPT'den bir müfredat tasarlama veya güncelleme (ör. değerlendirme değerlendirme listeleri) ve/veya belirli hedeflere odaklanma (ör. müfredatın nasıl daha erişilebilir hale getirileceği) hakkında fikir ister.
Keşif Merkezi	YZ, verilerle oynamak, keşfetmek ve yorumlamak için araçlar sağlar	Öğretmenler, daha fazlasını öğrenmek için ChatGPT'de farklı sorgular yazan öğrencilere temel bilgileri sağlar. ChatGPT dil öğrenimini desteklemek için kullanılabilir.
Çalışma Arkadaşı	YZ, öğrencinin öğrenme materyali üzerinde düşünmesine yardımcı olur	Öğrenciler mevcut anlayış seviyelerini ChatGPT'ye açıklar ve materyali incelemelerine yardımcı olacak yollar sorarlar. ChatGPT ayrıca öğrencilerin diğer görevlere hazırlanmalarına yardımcı olmak için de kullanılabilir.
Motivasyon Sağlayıcı	YZ, öğrenmeyi genişletecek oyunlar ve zorluklar sunuyor	Öğretmenler veya öğrenciler, mevcut bilgi düzeyinin bir özetini (ör. testler, alıştırmalar) sunduktan sonra ChatGPT'den öğrenimlerini nasıl genişletebilecekleri konusunda fikir ister.
Dinamik Değerlendirici	YZ, eğitimcilere her öğrencinin mevcut bilgisinin bir profilini sağlar.	Öğrenciler ChatGPT ile öğretici türden bir diyalogla etkileşime girer ve ardından ChatGPT'den öğretmenleriyle/ değerlendirme için paylaşmak üzere mevcut bilgi durumlarının bir özetini üretmesini ister.

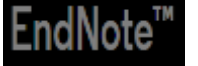
Midjourney tarafından oluşturulan görüntü (prompt: generative artificial intelligence, academic libraries)

Kütüphanelerin Geleceđi

Yapay zeka,
Bilgi erişimini iyileştirerek,
Kişiselleştirilmiş öneriler sunarak,
Kaynak yönetimini optimize ederek,
Kullanıcı deneyimini geliştirerek,
Veriye dayalı karar vermeyi sağlayarak,
İşbirliği ve bilgi paylaşımını teşvik ederek
KÜTÜPHANELERİ DÖNÜŞTÜRMEKTEDİR.

- Kütüphanelerimiz çeşitlilik, etik, gizlilik, adil kullanım ve benzeri konulara önem veren geleneksel bir etiğe sahiptir.
- Kendimizi önemli bir aracı paydaş olarak konumlandırmayı amaçladık.
- Etik ve gizliliği, hızla gelişen yapay zeka ile etkileşime girmekten kaçınmak için bir bahane olarak kullanmadık.
- Evlerinde bu araçlara erişmek için gerekli teknolojiye sahip olmayan öğrencilere ve kullanıcılara yardımcı hizmet vermemiz veya bunları etkili bir şekilde nasıl kullanacaklarını gösterebilmeliyiz.
- Yakında iş piyasasına girecek olan öğrenciler için, kendi alanlarında yapay zeka hakkında bilgi sahibi olmalarını önemsiyoruz ve kütüphaneler buna hizmet etmelidir.

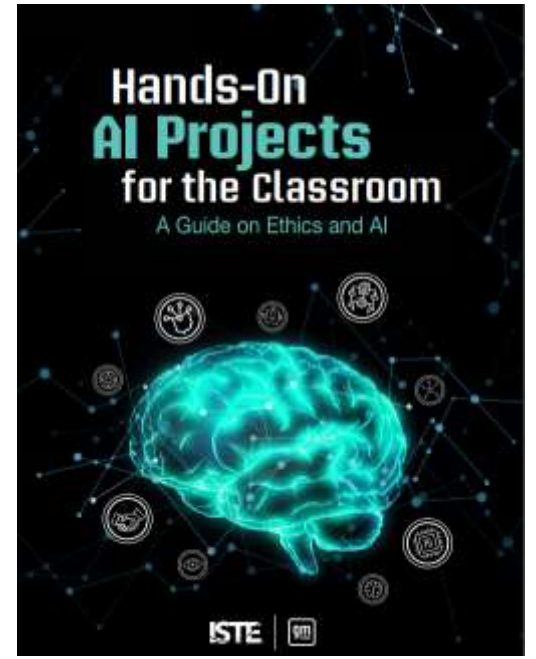
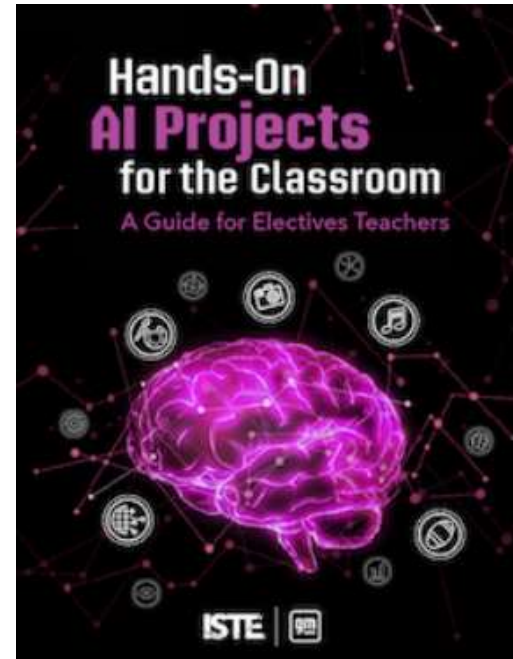
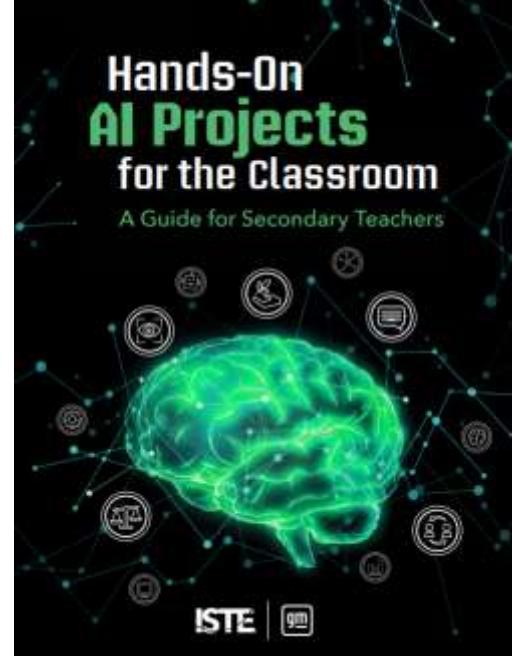
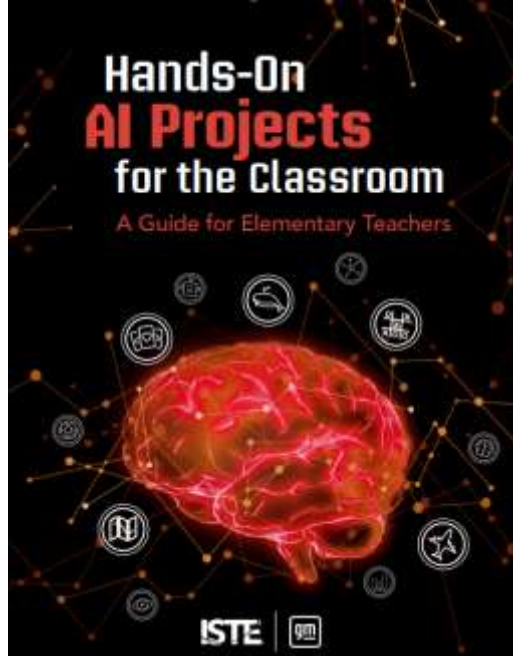
30 AI Tools for Librarians

Upgrade the way you work with these incredible AI tools.

Kullanıcı deneyimlerini geliştirmek &

Kütüphaneciler için üretkenliği hızlandırmak &

Kütüphaneciler için pazarlama ve promosyonlara yardımcı olacak yapay zeka araçları.

ISTE Uluslararası Eğitim Teknolojileri Derneği'nin web sayfasından erişebileceğiniz bu kaynaklar ve araçlar, ChatGPT'nin ve genel olarak yapay zeka destekli kaynakların öğretim ve öğrenim üzerindeki etkisini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

<https://iste.org/ai>

“Yapay Zeka, yaratıcılık, bilgelik, sanat, merak ve öğrenme arzusunun önde olduğu bir toplumda doğar ve gelişirse , yeni ufuklara yolculuk ederken insanın en değerli yol arkadaşı olur.” Onur KOÇ

TEŞEKKÜRLER.